

רזאת תורת השבת

בס"ד | סיפורים ליקוטים ומאמרים | פרשת שופטים תשפ"ג | עלון מס' 46

וקשים אבל כשמתרגלים זה נהיה מתוק ביותר! א"כ היה לך להתרגל וללמוד כדי שיהיה לך מתוק ביותר! (ציוני תורה)

שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך (טז, יח)

כבר התבאר בספרי החסידות שהכוונה בפסוק זה שצריך האדם להעמיד לעצמו שופטים ושוטרים כדי לשמור על כל השערים שבגופו [עיניים אוזניים וכו']. אמנם צריך לדעת שישנה חלוקת תפקידים ברורה אצל האדם, יש פעמים שהוא שופט ויש פעמים שהוא שוטר. לדוגמא: בליל ר"ח אלול נשכב לו יהודי לישון. לכבוד ראש חודש אלול הוא מחליט לקום מוקדם לפני התפילה כדי שיוכל לטבול במקווה, לברך ברכת התורה כראוי, וגם ללמוד דף גמרא לפני התפילה. הוא עושה את חשבון נפשו ומכוון את השעון לשעה שש וחצי.

בבוקר, כאשר השעון מצלצל, פתאום מתחיל הגוף לדבר... תוך כדי החלום הוא מתחיל לפקפק בהחלטה של אתמול: "אולי עדיף שאישן עוד קצת ויהיה לי יותר כוח ללמוד במשך היום? אולי אוכל ברבע שעה להספיק לקום וגם לטבול במקווה, וכך יש לי עוד חצי שעה לישון?".

אבל... זו לא הדרך! כאשר אתה מקבל על עצמך קבלה, אתה השופט. שפוט היטב, האם אתה יכול לעמוד בזה? אך כאשר מגיע

הזמן לבצע, כעת אתה שוטר. אתה לא מתחיל עוד פעם לבדוק ולהתעמק, אלא מתפקידך לבצע ללא טענות ומענות את מה שקיבלת על עצמך. ***

הרב יחזקאל שובקס שליט"א מביא בהקשר הנ"ל סיפור ששלח לו חברו מלונדון, ואלו דבריו: "לפני כמה שנים הזדמנה לפניי 'מציאה' גדל'נית באחת מן השכונות היוקרתיות

בלונדון. הבית שקניתי סבל מהזנחה בת שנים רבות, ומיד אחרי שקיבלתי מפתח שיפצתי את הבית והפכתי אותו ל'ארמון'. 'השיפוצים ארכו שנה שלמה, בינתיים גבה ממני הבנק 'תמידין כסידרן' את תשלום המשכנתא, אך ידעתי שיש תמורה להשקעה - בבוא היום יהיה בידיי נכס שיניב תשואות גבוהות מאוד. העמדתי את הבית להשכרה תמורת שכירות של אלף ומאה ליש"ט לשבוע.

"באחד הימים הופיע גוי עם רכב מפואר, לבוש בקפידה וארשת פנים רצינית. הוא הסתובב בבית, התעניין פה ושם, ומיד הביע את רצונו לשכור את הבית. נקבתי במחיר, ומיד הביע הסכמה. תוך כדי שאני מדבר איתו על התשלום והצ'קים וכו', הוא שולף חבילת שטרות: "אני נוהג לשלם דמי שכירות לשנה מראש", אמר. למחרת כבר ישבנו עם עורך דין, והוא שלשל לידיי סכום של ששים אלף ליש"ט. ששתי על הכסף כמוצא שלל רב. לקראת סיום השנה הביע את רצונו להמשיך את השכירות, וגם הבטיח תוך כמה ימים להעביר את כל הכסף עבור שנה נוספת. צמד המילים "עוד כמה ימים" חזר על עצמו פעמים רבות בחודשיים שלאחר מכן. אך בינתיים לא דאגתי.

"באחד מן הביקורים שלי בשכונה נכנסתי לחנות מזון בבעלותו של יהודי. התפתחה בינינו שיחה וסיפרתי לו שיש לי כאן בית והוא מושכר, אף התלוננתי באוזניו שהשוכר מושך אותי בתשלום. באופן אגבי, ביקש לדעת את שמו של השוכר. נקבתי בשמו.

לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד
כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים:

צדק צדק תרדוף למען תחיה (טז, יט-כ)

פירש בספר בן איש חי, בהקדם דברי המדרש "כל דיין שלוקח שוחד אינו מת עד שיורה צדק בהוראתו". בביאור המדרש מביא מפי הרב נ"א ז"ל, על מה שכתב התנא "ועתיד אתה ליתן דין וחשבון" ומהו דין וחשבון? שהנה, ברוב דיני התורה יש פלוגתא וכמה שיטות, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים, אלא שנפסק ההלכה כדעת אחד הצדדים. וא"כ אם אדם מעוות את הדין, יכול עפ"י רוב לטעון שפסק בזה כאחד השיטות בסוגיא. לכן, כשמגיע לבי"ד של מעלה שואלין ממנו קודם כל מה ההלכה ומה הדין בכל דבר ודבר, ולאחמ"כ עושים עמו חשבון שאם פסק כן איך עיוות את דינו?

וזה הפשט עושים עמו קודם "דין" שיורה מה הדין בדבר זה, ואח"כ עושים עמו "חשבון" למה עיוות את דינו.

ואף גם כאן, כשחכם מקבל שוחד, ומפני השוחד פוסק כשיטה מסויימת בהלכה, מגלגל הקב"ה שיבוא לפניו מקרה דומה, ושם לא יקבל שוחד, ויפסוק לפי האמת, ואז נסתם טענתו שפסק

כשיטה פלונית. וזה הפשט שכל דיין שלקח שוחד אינו מת עד שיורה צדק בהוראתו הכוונה עד שיורה את הצדק באותו מקרה ואז נתפס בעונו ממה נפשך.

לפי"ז כותב הבן איש חי הביאור בפסוק הוא "ולא תקח שוחד וכו'" ואם תתרץ את נפשך שאתה פוסק כאן כשיטה פלונית, תדע לך ש"צדק צדק תרדוף" במקרה אחר ששם לא תקבל שוחד הרי תפסוק כפי האמת וייסתר תשובתך.

בעיניי הזה מסופר, שבולינא היו כמה עגלונים שבסוף עבודתם היו מתיישבים יחד לבלות זמנם בבית מרזח, יום אחד, תוך כדי דיבורם ולהגם עלה על הפרק הנושא של "עולם הבא", ונדברו ביניהם שהראשון מבניהם שמת יבוא לספר לחבריו מה עבר עליו. ברבות הימים חלה אחד העגלונים, כשבאו חבריו לבקרו הזכירו לו את ההתחייבות שלהם, ואכן הבטיח שיבוא לספר. אחרי כמה ימים אכן שבק חיים לכל חי אותו העגלון.

ביום ה"שליש", הגיע אל חבריו בחלום, לשאלתם, מה נעשה בדינו אמר שהכל עבר בסדר, אלא שנסתם דינו מחמת ה"ויסקי", ומזהירם באזהרה חמורה שלא ישתו "ויסקי" ואז ירווח להם. שאלו אותו, מה הבעיה ב"ויסקי", הרי היה לזה הכשר? ענה להם: כשהגעתי למעלה שאלו אותי לסדר יומי, ופירטתי להם, שאלו אותי למה לא השתתפתי בשיעור תורה? ולמה לא למדתי? עניתי, שכבר ניסיתי בצעירותי, ונכחתי שזה מאוד קשה לשבת וללמוד, לכן לא למדתי. בהמשך הנשאלות, שאלו מה שתינו כשהיינו בבית המרזח, ועניתי שהכל היה עם הכשר כדת.

ואז שאלו אותי מהם המשקאות אותם שתיתי, ומניתי אחת לאחת את כל הסוגים: יין, בירה, וכו' וכשאמרתי ששתינו גם "ויסקי", שאלו אותי איך שתיתי ויסקי? הרי זה מר?! עניתי להם שהם לא מבינים ב"ויסקי" כי רק בהתחלה זה מר וקשה אבל כשמתרגלים זה מתוק ביותר!

אמרו לי, א"כ, נפסק דינך לגיהנם! למה? שאלתי, ענו: כי עכשיו הרי אמרת שהנך יודע שישנם דברים שבתחילה הם מרים

"אוי ואבוי!" - הוא אומר לי - "נפלת בגדול..." "שמע את הסיפור שלי!" - המשיך - "לפני שנה הוא נכנס לכאן ושלף חבילה של עשירים אלף ליש"ט וביקש לפתוח אצלי חשבון. הוא קנה אצלי בכמויות ענקיות, ותוך חודשיים אזל כל הכסף. ביקשתי ממני שיכניס סכום נוסף. הוא משך אותי כמה ימים, ובינתיים התחיל לצבור לעצמו חוב, התחלתי ללחוץ עליו בעדינות כי באופן עקרוני אני לא מוכר באשראי. רק כאשר החוב שלו הגיע לכמה אלפים עצרתי אותו. אני לא צריך לומר לך, שלא ראיתי ממנו אגורה שחוקה אחת..."

"באותו יום פקדתי על השוכר לפנות את הבית, אבל הוא בתגובה התחיל לבכות והתחנן לפניי שלא אזרוק אותו לרחוב. עברו חודשיים נוספים, עד שהבנתי שהנוכל הזה לא מתכוון להתפנות מהבית, וגם בינתיים צובר חובות אדירים של ארנונה, חשמל, מים וגז. בעצת עורך דין הגשתי תביעה לבית המשפט. לא מספיק הערכת מראש את יכולתו הרטרורית. בנאמו המרשים באולם בית המשפט הוא תיאר את הקשיים שלו בחיים ואת חוסר סבלנותי לאפשר לו להתגבר על הקשיים.

בשלב מסוים נחרדתי מן המחשבה שהשופט יחליט לתת לו ארכה נוספת. ברחמי שמים עלי, השופט לא השתכנע מדברי האיש, כי היתה שאלה אחת שעליה לא הצליח האיש לספק הסבר: "מדוע מסכן שכמוהו צריך להתגורר בבית כה יקר?" "השופט פסק שעליו לפנות את הדירה תוך שבוע, ובמידה ולא - יפונה בכוח. עבר שבוע, והוא לא מראה סימני שבירה. פניתי ב'צו בית משפט' לחברת הצאה לפועל, ואמרתי לעצמי: "עוד יום אחד והסיפור מאחוריי..."

"למחרת אני שומע מהחברה על תופעה שמעולם לא נתקלו בה. האיש בחלקלקות לשונו הצליח לשכנע את העובדים לרחם עליו. הוא אפילו שלף בנוכחותם חבילה גדולה של שטרות, וסיבר את אוזניהם כי חסר לו עוד סכום כסף קטן כדי לגייס את כל החוב, וחבל לזרוק אותו. לאחר שמנהלי החברה שמעו ממני על זהותו של האיש, הבינו בעצמם שמדובר בנוכל גדול, והחליטו לשלוח למחרת חבורה של עובדים קשוחים חסרי לב.

למחרת בבוקר ניצבתי ליד הבית, מייחל לראות אותם מעמיסים את תכולת הבית על משאית. לאחר שהתעכבו בבית זמן רב מדאי, הבנתי שהעסק שוב נכשל. החברה לא התייאשה, היא שלחה עובדים קשוחים ביותר, וגם הזהירו אותם שלא להיכנס לשום משא ומתן עם הדייר. אבל גם אלו נפלו בסופו של דבר. הם התנצלו בפני המנהלים, שמעולם לא נפגשו בסיפור כל כך נוגע ללב, ולא יכלו לעמוד בתחנוניו של האיש.

"החלטתי לתבוע את עובדי החברה. הם באו כולם לבית המשפט ודיברו כמו במקהלה: "האיש הזה מעורר רחמים, זו פשוט אכזריות להוציא את האיש הזה מן הבית, לא יכולנו לעשות לו את זה."

"השופט נעמד פתאום במקומו, וכאשר כולו רותח מזעם התחיל לצעוק: "אני לא מבין אתכם, מי השופט כאן, אני או אתם? האם החלפתם איתי תפקיד? אני זה שאמור לשפוט את האיש, לבדוק את הרקע של האיש וכל המכלול מסביב, אתם צריכים רק לבצע את ההוראות..."

הוא אומר - יש שופטים ויש שוטרים, ואסור לערב את תחומי השיפוט והשיטור זה בזה! (הובא ב'פרפרת'. מתוך משל ונמשל (בפרשת השבוע)

"תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים י"ג)

בכלל זה מה שאמר דוד המלך: "כל מצותיך, אמונה. שקר ודפוני, עזרני" (תהלים קי"ט, פ"ו). ופרש המלבי"ם: יסוד כל המצוות שיאמין במצוה ובמצוותיו ולא יחקור עליהן ולא יסבור בהן סברות, רק יעשן באמונה. ורודפי דוד אמרו ששקר הדבר, אלא יש לחקור ולהתפלסף על עניני המצוות, ורדפוהו על השקפתו זו, ובקש עזרה והצלה מהם.

וזו היתה תוכחת שמואל הנביא לשאול המלך: "נסכלת, לא שמרת את מצות ה' אלקיך אשר צוך" (שמואל א' י"ג, ג'). ופרש המלבי"ם: במה שחשבת להתחכם בשכלך על דבר ה', באמת נסכלת במה

שלא שמרת מצותו. כי לא היה לך לפרש פרושים ולסבור סברות, רק לקיים בתמימות כדבר הנביא.

כי עלינו לדעת, שהקדוש ברוך הוא קורא הדורות מראש, וידע כל המצבים והחשבונות, ועל מנת כן ציוה. ואין לנו להתחכם וסבור סברות, אלא לקיים בתמימות צויו, והולך בתום ילך בטח. ולסבא מנובהרדוק זצ"ל היה על כך ספור מאלף. כדלהלן:

המלך קרא לשר האוצר. אמר לו: "מזה זמן רב מתנהל משא ומתן על הורדת מכסים להגברת הסחר המשותף עם המדינה הסמוכה, והבשיל לקראת חתימת הסכם. סע לבירת המדינה ותחתום על ההסכם שהתגבש. אבל הוראה אחת לי: יערכו שם נשפים ומסיבות לכבודך ולכבוד הארוע, אל תגרר להתערבות על שום דבר שבעולם!"

שר האוצר נפגע: "וכי חשוד אני בעיני המלך כמהמר כפיתי? מימי לא התערבתי, על שום דבר וענין!"

"איני חושד בך, ואני מקוה ובטוח שתביא כבוד לממלכה. אבל יודע אתה, התושבים שם חובבי הימורים והתערבויות, אל תגרר ותסחף!"

הבטיח, למרות שהדרישה נראתה לו מיותרת ואפילו פוגעת. נסע למדינה הסמוכה והתקבל בכבוד מלכים. החוזה נחתם בטכס רב רושם, ולאחריו הזמינו עמיתו שר האוצר למשתה שרים שנערך במיוחד עבורו.

כטוב לב שר הבטחון ביין, הרים כוס נוספת לברכה: "אני שמח שכלכלות שתי המדינות יתאחדו. למרות שחברי שר האוצר ניהל את המשא ומתן בסודיות, הייתי מעודכן בכל פרטיו. לא ממנו, אלא ממרגליו במדינה הסמוכה! הם שתולים בכל עמדה, גם במשרד האוצר"

- "לא יתכן!" התפרץ שר האוצר, נפגע עד עמקי נשמתו. מרגל, בלשכתו? מוקף הוא ביועצים מהימנים, אי שמהם אינו מועל באמונו! הביט סביבו, וראה פרצופים מגחכים, לועגים לתמימותו. גם הוא היה מבוסס, והיין עלה לראשו. "תוכיח!" התריס בפניו זר הבטחון המבודד. "זו עלילת שוא!"

החיוכים התרחבו לנוכח זעמו, והבעירוהו שבעתים. שר הבטחון נענה לאתגר: "להוכיח? הרי לא אסגיר את האיש שלנו בלשכה. אבל הנה, יש לי הוכחה. מה תאמר לך שידוע לנו, שיש לך כתם לדה אדמוני בצורת כוכב מחומש? אה?!" מלמול של הפתעה ליוה את דבריו. "הנה ההוכחה שהולכיך שולל!" צהל שר האוצר. "אין לי שום כתם לדה!" תדהמה. אבל שר הבטחון נשאר זחוח: "יש, ואני מוכן להתערב אתך. מאה אלף רובלים מול אלף מארקים!" האוירה היתה מחושמלת. "מוסכם!" הכריז שר האוצר. אם היה מתחמק, היו לועגים ושמיחים לאידו. עכשיו, יוכיח להם שאין שום מרגל בלשכתו. אמנם המלך ציוה עליו שלא להתערב, אבל לא לכך התכוון. זו התערבות בלי שום סיכון, הפרכת עלילת שוא.

חפת את השרוולים, הראה את זרועותיו. אין די בכך. הסיר את המקטורן, התיר את העניבה, פשט את החולצה, התערטל מהגופיה, ואין זכר לכתם לידה. הפרצופים הספקנים עקבו בדממה. חלץ את הנעלים, פשט את הגרביים, פתח את החגורה, השיל את המכנסים, אין. המצביא הודה בתבוסתו. בפרצוף עגום סיכם, שהולך שולל. שר האוצר חגג את נצחונו. ולבש את בגדיו וחתם בכוס יין. שר הצבא שלה, והובאה מזודה מלאה מזומנים. מאה אלף רובלים בשטרות מרשרשים.

"אני פה בשליחות ממלכתית. את הכסף אתן למלכי", הודיע שר האוצר, וזכה להערכה כללית. שב לארצו, ונועד עם מלכו. הושיט את החוזה החתום, והגיש את המזודה.

"מה זה", שאל המלך. "תשורה צנועה", התענו. "מאה אלף רובלים, דמי הזכיה בהתערבות".

פני המלך התקשחו: "אבל הוריתי שלא תתערב, בשום פנים ואופן! והבטחת!"

"אכן", הודה, "אבל לא לכך היתה כונת המלך. היתה זו התערבות בטוחה", וסיפר את העלילה והפרכתה.

המלך נאנח. "אם כך", אמר, "בוא ואספר לך מה באמת היה" - מה באמת היה? הלא הוא היודע, הוא היה שם! והסתבר, שלא ידע. - סיפר המלך: "הגיע אלי נציגו של המלך מהמדינה השכנה. בישר שהמשא ומתן הוכתר בהצלחה והזמין אותי לטכס החתימה.

הודעתי שלא אוכל לבוא, אבל אשגר את שר האוצר. הצעות מטעמו שקדו על ההסכם, וראוי לכבדו בחתימה. אמר לי: מלכי התכונן לתשובה זו, והורה שאבקש, שאם כבוד מדינתך יקר בעיניך, אל תשלח את המטבל הזה. הוא נושא לגיחוק בין לאומי. נפגעת: שר האוצר לי טפס וסכל? אין חכם ונבון כמוהו! ענה: הוד מלכותך עוצם עיניו בפני העובדות. שוטה הוא ופתי. אם ישוגר אלינו, נצליח להשפיע עליו שיפשוט את כל בגדיו לעיני כל השרים, יעמוד מעורטל מגוחך!

לא יכול להיות, לא יתכן! אמר: מלכי הסמיך אותי להתערב. עשרה מליון רובלים מול עשרה מליון מארקים! מוסכם. נד בראשו והלך. חשבתי בדעת: המלך אינו טיפש, ולא יסכן עשרה מיליונים בחינם. איך יוכל להשפיע עליך להתערטל מכל בגדיך? גם אם אינך חכם במיוחד, אבל עד כדי כך?! והבנתי שאך ורק באמצעות התערבות. הטלתי עליך את השליחות, ואסרתי עליך להתערב. והתחייבת. ועכשיו, ראה מה עשית. גם עברת על צווי - גם עשית עצמך ללעג ולקלס, התערטלת לעיני כל - גם הצבת אותי במבוכה, איזה שר אוצר טיפש מנתי - וגם הבאת מאה אלף, וגרמת הפסד של עשרה מיליונים. נזק נקי של תשעה מיליונים ותשע מאות אלף מארקים, עוברים לסוחר - הכל משום שהיית חכם בעיניך, והחלטת שהציווי אינו גורף ומוחלט. כי לדעתך בטל טעמו. כאילו אתה יודע הכל.

דלת ביתו בלילות שבת. "לשבת יש זכות עילאית, השכינה שורה בעולם. אני בוטח בה, אין צורך לנעול את הדלת!" - קבע. לימים, התקיימה שבת 'שבע ברכות' לנכדתו הראשונה, והוא עמד לעזוב את ביתו בערב שבת, לכל השבת. באותו הזמן התחולל בשכונתו גל פריצות, במשך תקופה היו הגנבים פורצים ובזוזים מכל הבא ליד, כמעט מדי לילה. לאור זאת, ביקשה רעייתו כי יחרוג ממנהגו וינעל את דלת הבית כשיעזבו אותו בערב שבת. אולם רבי אברהם משה, רוח אחרת היתה עמו, הפוכה בתכלית: "ההיפך הוא הנכון!" הכריז כשפניו קורנות באושר, "הרי זה בדיוק הזמן לשים מבטחי באבא שבשמים, לבטוח רק בו. אם בכל שבתות השנה איני נועל את הדלת, והרי אין בכך חידוש כה גדול כי אני נותר בבית, הרי שבשבת זו - ניתנת לי ההזדמנות להפנים ולהטמיע ביטחון אמיתי, להשאיר את הדלת לא נעולה למרות שאיני נוכח בבית בשבת. הרי זו ההזדמנות שלי להתחבר לאבא, להישען עליו לחלוטין!"

רעייתו, שכבר הכירה את בטחונו המלא בה, נדבקה עד מהרה בהתלהבותו, וניאותה להסכים לכך - אף שלא יהו בבית, למרות גל הפריצות הנורא המשתולל בלילות החולפים בשכונה. הם נסעו לשבת שעברה עליהם בטוב ובנעימים, אולם כבר בדרך חזור הביתה, ליבה ניבא לה רעות... "יש לי תחושה שגנבים דווקא כן יבקרו בביתנו", לחשה, "אוושת לבי רועדת כעלה נידף. איני מעיזה לעלות הביתה ראשונה, לא רוצה לראות את המחזה הנורא בעצמי - אם קרה..." - אמרה בחשש בולט. ורבי אברהם משה? - בטחונו לא סר ממנו: "אבא שבשמים שומר עלינו, רק הוא. אנחנו עם אבא!" - הכריז בגאון, ועלה הביתה יחד עם בנו בצעדים קלים...

והנמשל, כה מובן! ואספר סיפור אמת, שארע לפני כשנה:

אברך בן עליה חלה במחלה נדירה. בבית החולים בו אושפז לא מצאו לו מזור. נודע, שבית חולים אחד בארצות הברית מתמחה במחלת העיכול הנדירה הזו. שגרו את כל המסמכים לפרופסור והוזמנו לבדיקות ולטיפול. האברך אינו יודע אנגלית, אבל ארגון העזרה שם פעל להפליא. הצמידו לו אברך מקומי שהמתין לו עם כסא גלגלים ליד כבש המטוב ומשם לאמבולנס שהסיעו לבית החולים. וכבר למשרד מנהל המחלקה שהמתין להם. התברר, שזו רופאה.

מנהלת המחלקה כבר החזיקה בידיה את המסמכים וניהלה שיחה ערה באנגלית שוטפת עם האברך המלווה. כנראה סיפר לה שזה בן ישיבה שתורתו אמונתו, והרופאה השמיעה משפט שנשמע כדברי התפעלות וקמה מאחרי המכתבה ונגשה אליו, הושיטה יד בהערכה - מבולבל היה מהכל. מהמחלה ומהפרדה ממשפחתו, מהטיסה והנסיעה הבהולה, מבית החולים ומנהלת המחלקה שבידיה תופקד החלמתו. והיא מושיטה ידה בתום לב, אין זה מן הנימוס לסרב. ואולי תפגע, ותסתייג, ולא יטופל כאן כדבעי - ויש צדדים להקל - אבל חיין בנועם ואמר: "תתנצל בבקשה בשמי. תסביר שאין זה אישי. אנחנו מנועים מלהושיט יד לנשים".

הפתעתו הלה לא אמר דבר. הפרופסור שבה למקומה בדומיה. "למה לא הסברת לה?!" שאל. והאברך ענה: "כשהצגתי אותך ודברתי אודותיך, אמרתי שיש להתחם אליך ברגישות, ובמדת האפשר לבקש מהאחים שיערכו בדיקות דופק ודם, כי הדת מגבילה אותנו במגע עם נשים. אמרה שהיא שומעת זאת לראשונה, ואינה מאמינה. היא תבדוק זאת. וקמה להושיט לך יד. ועמדת בנסיון!"... (והגדת)

הקב"ה מצווה אותנו להתהלך עמו בתמימות ובאמונה, מבלי לחקור אחר העתידות ומבלי לתור אחר התחכמויות, עלינו להניח את 'המושכות' בידי מי שאמר והיה העולם ולהכניע את עצמנו בפני ידו המכוונת את העולם. כשאדם מתהלך כך, זוכה הוא לראות עין בעין את השגחת ה' החופפת עליו.

תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ (יחזק)

מנקיי הדעת שבירושלים היה הגאון רבי אברהם משה גרוסמן זצ"ל. בין שלל מעלותיו הצטיין רבי אברהם משה במידת הביטחון. הוא היה 'בעל ביטחון' אמיתי, שחש באמת את יד ה' המלווה אותו, מחזיקה אותו בכל צעד ושעל, ובכל עת - הרבה לדבר ולחזק את מידת הביטחון. כדי לחזק את בטחונו בה, נהג שלא לנעול את

הבן נזעק: 'אוי, אבא, תראה מה קרה, הגנבים ביקרו אצלנו!' - צעק באימה, מי יודע מה נשאר, אם נשאר, ואיך נשאר... אולם האב - רגוע ושלי, בטוח בה, שאנן כתמיד. "אבא שבשמים שומר עלינו, אני סומך עליו, רק עליו. אם מגיע לנו נזק - נקבל אותו באהבה. אבל אני חושב שאבא שבשמים לא רוצה להזיק לנו, ולכן לא באמת ניזוקנו. המתן קמעא ונראה..."

הם פותחים את הדלת, לבו של הבן הולם בפראות, לבו של האב רגוע כתמיד. נכנסים הביתה, ו... כלום! הכל עומד על מקומו בשלום. הוויטרינה ניצבת על מקומה, אפילו גביעון לא נע. במגירה בחדר השינה כל התכשיטים במקומם, אף עגיל לא זע. הבית כולו נראה בדיוק כפי שעזבוהו, ידם של הגנבים לא פגעה ולו במגבת או בנייר טישו!

"פלאי פלאות!" - זעק שוב הבן, ורץ לקרוא לאמו, שהמתנה למטה בסבלנות. "הגנבים היו בבית, הדלת נעקרה מציריה, הם נכנסו פנימה - וגם יצאו. אבל הם פשוט לא נגעו בכלום, לא לקחו דבר, לא שברו פריט. הכל ניצב על מקומו בשלום. לא מבין איך זה יתכן..." - דיווח הבן לאמו... והאב, רבי אברהם משה, נענה ואמר: "האומנם לא תבין איך זה יתכן? והלא אני מסביר לא מהיום ולא משלשום, שבורא עולם שומר עלינו ועל ביתנו. וכי חשבת שגנב יכול לגנוב כשבורא עולם שומר? הלא הוא ניצב פה, אני חש זאת, אני מרגיש אותך, אני בוטח בו. הניתן לגנוב ממני?! זה שגנב נכנס

כך נזכה לראות בעינינו כיצד זה עובד באמת. (לקראת שבת מלכתא-הרב אשר קובלסקי)

הקנאה

לפני היציאה למלחמה, אומרים ללוחמים: "מי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו, פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה" (דברים כ. ז), ודבר של עגמת נפש הוא זה (רש"י כ. ה). מלחמה היא מקום סכנה, עלולים למות בה, ועל מנת כן יוצאים אליה. אבל אם ארש אשה, כואב לו שבעתים למות. ומדוע, משום שאם ימות תנשא לאחדם אחר.

לא מובן. הוא ימות, ועקרונית מוכן הוא לכך. אבל לא, אם איש אחר יקחנה לאחר מותו. וכי מה רצונו? שבגלל שהתארסה לחיל שנפל תשאר עגונה עד סוף ימיה! מה אכפת לך, הלא אתה מת, מה אכפת לך שתמצא את אשרה! לא. למות מוכן הוא, אבל לא שמישהו אחר ירויח מכך... כאלו אנחנו. התורה העידה בנו.

ומעשה שהיה - הגאון רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל היה רבה של פראג. יום אחד עלה הקצב לשאול שאלה. שחט שור ענק, והתעוררה שאלה אודות נקב בראה. עיין הרב ולא מצא התר. קבל הקצב את הדין. ספג הפסד של מאות זהובים. היה עליו למכור את בשרו לגוי ברבע המחיר. מה אפשר לעשות, הלכה זו הלכה. כעבור כמה ימים עלה הקצב לדין תורה עם רעהו על סכום פעוט. הסכום לא משנה, לוחם הוא על העקרון. שטח טענותיו ובעל הדין ענה כנגדו. חקר הרב ודרש, ברר ופסק: הדין עם שכנגדו, לא עם הקצב.

ואז, התפרץ. ואיך התפרץ! הרב לא ירד לעמה של הלכה, הרב לא פסק הדין לאשורו. הרב משוחד, הרב עוין הוא אותו. הוא יצא ויבעיר אש מחלוקת. גייס אוהדים, ילכד את אויבי הרב, עוד ישלם על כך בכסאו!

הרב היה המום. לא הבין: לפני כמה ימים הודיעו שעל פי דין תורה הפסיד כמה מאות זהובים, וקבל את הדין בהשלמה, לא התריס ולא התקומם. מה ארע עתה, למה התפרץ כך עבור כמה זהובים!

ואז הבין: שם הפסיד כסף,

והבליג. אבל פה, האחר זכה. וזה - לא!... שכך טיבו וטבעו של אדם: זה שהפסדתי, זו חצי צרה. אבל שהאחר הרויח, זו צרה צרורה!

והקדמונים משלו משל למה הדבר דומה: ("ארחות צדיקים" שער יד. "ראשית חכמה" שער העונה פרק יד) - חומד וקנאי הלכו יחדו, פגש בהם מלך אחד. אמר להם: "אחד מכם יבקש ממני דבר, ואתן לו משאלתו. אך ידע, שלחברו אתן כפלים!" לא הסכים הקנאי לבקש, כי אז יקבל חברו כפלים, ויקנא בו. מוטב שהחומד יבקש כשגות חמדתו. והמלך עומד ומחייך. מראש צפה זאת...

"טוב", אמר, "אם איש מכם אינו מבקש, אמשך בדרכי..." הבינו שבחמדנותם וקנאתם יפסידו הכל. דחק החומד בקנאי: "שאל כבר משאלתך!" "טוב", נענה בהשלמה, "אבקש שינקרו לי עין אחת..." (והגדת)

הביתה ולא גנב מאומה - זה יתכן. מה שלא יתכן - זה שגנב ייכנס לבית של מי שבטחים בבואו, ויוכל לחולל שם נזק מכל סוג שהוא. זה לא יתכן, כי כשחיים את נוכחות אבא שבשמים בחיינו, כשחולל את יד הבורא עמנו - ידיו של הגנב כשורות, עיניו סומות, גם אם יתפרץ פנימה - אינו יכול לעולל מאומה!"

רבי אברהם משה סיים את דבריו, ועבורו, ועבור בני ביתו, היה זה שיעור חי בביטחון מלא בה', כיצד הוא נראה ומה הוא מחולל. המעניין הוא, שלימים התבררה הסיבה 'הטבעית', כביכול, שהגנבים לא גנבו כלום...

היה זה כעבור תקופה קצרה, הגנבים שחוללו את גל הפריצות הנ"ל נתפסו בידי המשטרה, ונחקרו. התברר, כי הסיבה לכך שלא נטלו דבר מבית הגרוסמנים, היתה משום שלאחר שעקרו את הדלת מצרירה, גילו שלא היתה נעולה, והסיקו מכך שכנראה בעל הבית בסביבה, ומיהרו להימלט... מסתבר, שאותה פעולה שעלולה להיחשב כמותירה פירצה הקוראת לגנב - היא זו גופא ששמרה על הבית! כן כן, הביטחון המופלג שהוביל לאי נעילת הדלת - הוא שהניס את הגנבים בלי שגנבו דבר.

סיפור זה, שהובא בספר המדהים 'אוצרותיהם אמלא' של הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, ברור שאין מטרתו לעודד אי נעילת דלתות - כל אדם מחוייב בהשתדלות לשמור על ביתו - אבל יש בו גילוי עצום ומדהדד, שככל שמידת הביטחון בה' גדולה יותר - כך היא באמת מגינה. ככל שאדם מפנים אל לבו את הביטחון וחי בעולם של אמונה תמימה - כך יגלה כי בורא עולם באמת אתו, שומר עליו, מסדר לו את העניינים, והוא באמת יכול להיות רגוע...

יהודים יקרים, יש לנו אבא גדול וחזק, עוצמתי וכל יכול. כל מה שכל כך כדאי לנו לעשות, הוא להיות רגועים ושלווים, להישען עליו ולבטוח בו. וככל שנעשה זאת יותר, ככל שנחיה בתוכנו את העובדה הזו - כך נזכה לראות באמת את ידו עמנו, וחסדו לא ימוש מאתנו.

יום ל"ג בעומר, שעת לפני הצהריים, בחנות לביגוד חסידי במרכז הארץ. חנויות מסוג זה הומות אדם לפני החגים, ושקטות

למדי בתקופה כמו המחצית הראשונה של חודש אייר. אולם השנה המצב היה חמור מתמיד, בעל החנות חישב ומצא כי בכל החודש האחרון בקושי נרשמו עסקאות בקופה, והיום - מהבוקר יבש לחלוטין, איש לא נכנס ולו לקנות כיפה או שלייקעס... ההוצאות הקבועות משולמות כרגיל, אבל הקופה לא מכניסה מזומנים...

הוא מחליט להתחזק בביטחון בה', המנהל את הכלכלה בעולם, מה זה בשבילו לסדר עסק קטן לביגוד חסידי?! - אלא שאז הולם קורנס בלבו, כשאחד הספקים מתקשר ומבקש תשלום על הזמנת ענק מלפני פסח, בדיוק עכשיו - כשהעסק כמעט מושבת.

הוא הפך למודאג, אבל מיד התעודד ושם מבטחו בה', התחזק באמונה וביטחון בבורא עולם, שיכול לשנות ברגע את תזרים המזומנים... הוא יושב בחוסר מעש, ורק מהרהר ומתחזק באמונה ובביטחון, מקווה לישועה בזכות בעל ההילולא - רשב"י הקדוש. והנה לפתע גדוד בחורים חסידיים שהגיעו הנה מוויליאמסבורג הרוחקה, פושט על החנות... מה מתברר? הם נחתו בארץ, מזוודותיהם אבדו והם נשארו ללא כל ביגוד...

תוך שעה וחצי החבורה פשוט רוקנה את המדפים, גיהצה כרטיס אשראי אחד - שיקבל את שלו מחברת הביטוח, ויצאה את החנות - מותירה תזרים מזומנים משמעותיים למדי...

ולגיבור הסיפור שפרסם את סיפורו בגיליון 'השגחה פרטית', לא נותר אלא לומר כי הביטחון בה' הוכיח את עצמו, חולל את המהפך, מילא את הקופה. הבה נאמץ את הדרך הזו, נתחזק בביטחון ובאמונה מול כל קושי. וככל שנעשה זאת ביתר שאת -

מחירים הכי זולים
בארץ!!!
בדקו והשוו בעצמכם
משלוח עד הבית!!!

מחשבות כהילה
חנות המחשבים של גני איילון

0799-69-33
0583292679

es0583292679@gmail.com

מחשבים מבוחרים ומתקנים
תקנות ומתקנים
ציוד ללוח ועוד
וניתוח פרטי
הגנה עשירים פתרונות
יישום וממדיקה מעולים

רחוב שבת אפרים 7, לוד (אחיסמך - גני איילון) | 058-32-92-679
שעות פתיחה: א'-ה': 20:15-00:00 יום ו' סגור (גמישות לתיאום מראש)